

Recht-Op

VZW

Samen tegen Armoede

Jaarverslag 2016

Bourisporthal
Parkhous

Inhoud

Welkom

Vereniging waar armen het woord nemen

Bereik

Plaatsen in de stad

Aanpak – Samen tegen Armoede

Projecten

Aanpak

Cijfers & Feiten

En dan nog dit

Dank

Klik op de titels om door te gaan naar de pagina

Welkom

In dit jaarverslag blikken we terug op een greep uit de acties in 2016. We houden het bondig want we willen een jaarverslag dat er ook is voor onze deelnemers. Wie meer wil lezen kan terecht op de website of in de bijlagen.

In 2016 werkten we in projecten die de toegang moeten verhogen tot dienstverlening, werk en opleiding, psycho-sociale zorg en het recht op cultuur. We werkten samen met Huizen van het kind, OCMW en stad Antwerpen, De Ploeg, CO NOVA en CO RIX, Samenlevingsopbouw in Antwerpen Noord en Deurne, Hogescholen KDG en AP.

We blikten in november met een expo terug op 20 jaar Recht-Op en namen afscheid van onze groep 25plussers. Tegelijk blijven we zoeken naar vernieuwing in onze aanpak en ons aanbod. Lees daarvoor verder in dit verslag over participatie, over de mobiele pretloketten en over de vernieuwde tienerwerking.

2016: SAMEN TEGEN ARMOEDE
al 20 jaar elke dag opnieuw.

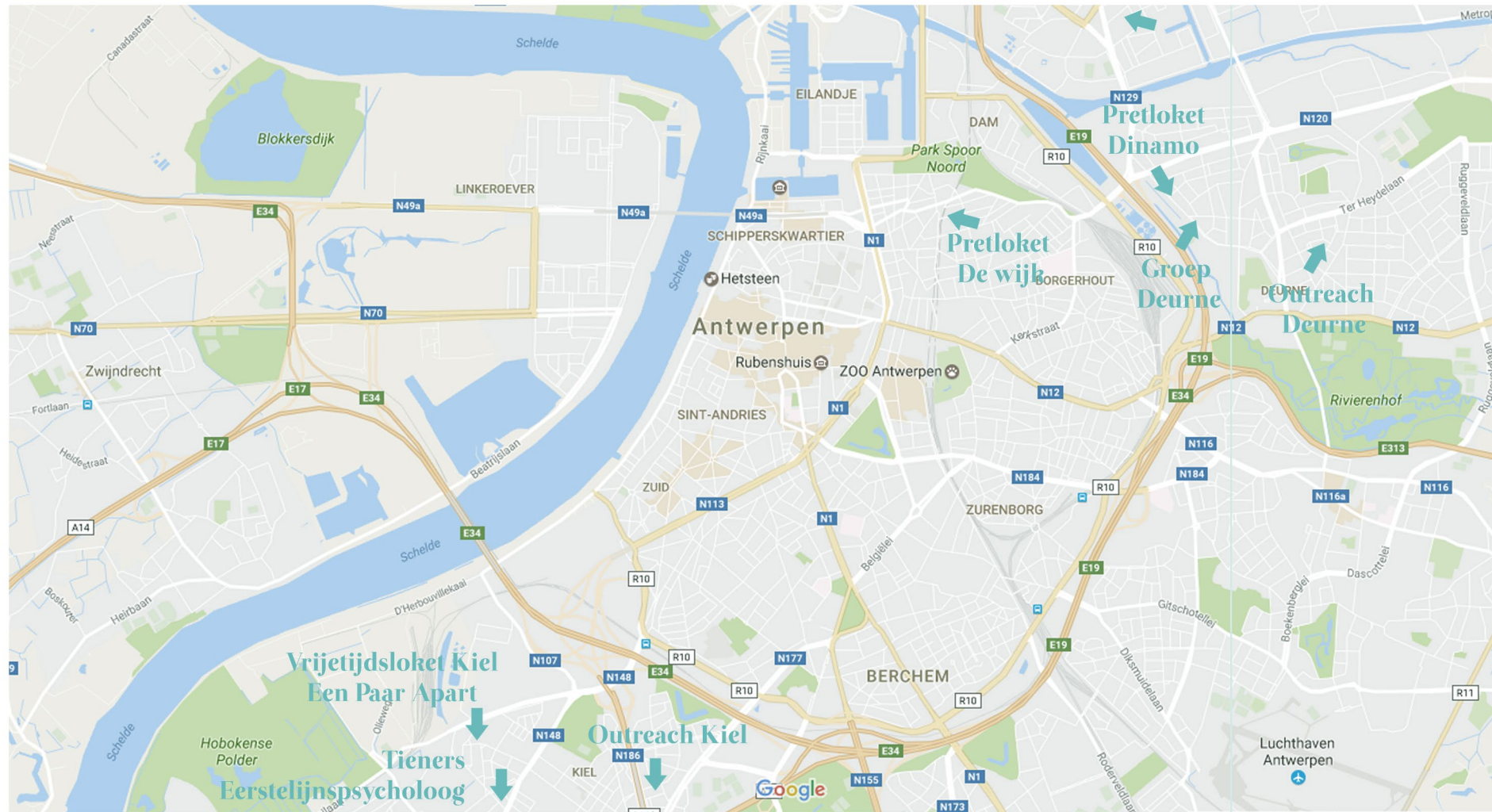
Vereniging waar armen het woord nemen

Recht-Op is een Vereniging waar armen het woord nemen. Samen met mensen die in armoede leven bestrijden we armoede en uitsluiting. We zijn erkend door de Vlaamse overheid omdat we werken volgens de 6 criteria van het armoededecreet (21 maart 2003).

Armoede is in de eerste plaats uitsluiting op verschillende levensdomeinen. Die uitsluiting maakt dat de toegang tot sociale grondrechten niet gegarandeerd is. Samen met mensen in armoede brengen we drempels en belemmeringen die ze ervaren in beeld.

De kloof tussen mensen in armoede en de samenleving lijkt te groeien. Steeds meer ervaren we onbegrip en beschuldiging. We kaarten de uitsluiting aan en brengen de voortdurende overlevingsstrijd en de krachten om te werken aan een betere toekomst in beeld.

Recht-Op maakt deel uit van STA-AN (Samen tegen Armoede – Antwerps Netwerk) en van het Netwerk Tegen Armoede.

Bereik

We werken met een brede groep mensen die in armoede leven: volwassenen, jongeren en kinderen die in armoede werden geboren, mensen die in armoede zijn terechtgekomen, mensen van allerlei origine, hier geboren of op de vlucht.

Al deze mensen hebben gemeen dat ze in een kwetsbare situatie leven met een complexe problematiek en uitsluiting ervaren op meer dan één vlak. Ze worden op meer dan één levensdomein uitgesloten van de samenleving. De uitsluiting heeft vaak hun zelfvertrouwen aangetast.

Aanpak Samen Tegen Armoede

Het projectwerk bouwt op de ervaringen van mensen in armoede. In groep ontwarren ze samen waar de problemen liggen. Ze overleggen met diensten en zoeken samen naar mogelijke oplossingen.

Ze geven vorming om meer inzicht te geven in armoede en om te vertellen over de effecten van uitsluiting. Ze denken mee na in focusgroepen. Ze zoeken mee naar hoe verandering in gang kan worden gezet.

Ze proberen mee uit hoe het beter kan: door actief mee te werken in nieuwe projecten, door als proefpersoon het bestaande aanbod te toetsen op effectiviteit voor mensen in armoede.

A close-up, high-angle photograph of a person with a beard, wearing a green sweater, writing on a document with a black pen. The person's head is bowed, and their hands are visible. A teal hexagonal overlay is centered over the image, containing the word 'Projecten' in white serif font. In the bottom left corner, there is a green ceramic mug. The document being written on has some text visible, including 'BEHANDELEN', 'DE MEEGEVEN', and 'BREM'.

Projecten

Dienstverlening

Kwaliteitsvol onthaal

We pleiten met onze groep al jaren voor een generalistische toegankelijke dienstverlening. Via projecten kwaliteitsvol onthaal en gebruikersparticipatie begeleiden we partners naar een meer effectieve dienstverlening.

In een vormingsreeks gingen onthaalmedewerkers van het OCMW in gesprek met onze deelnemers. De knelpunten die door beide partijen werden ervaren, leidden in het OCMW tot een aantal aanpassingen in het beleid rond kwaliteitsvol onthaal.

Er werd ook een vorming op maat uitgewerkt voor de Districts- en Loketwerking stad Antwerpen (regio-managers en teamcoördinatoren) en voor het Huis van het Kind (onthaaltvrijwilligers).

Gebruikersparticipatie

Een effectieve dienstverlening laat mensen mee nadenken over het aanbod en de aanpak. In het Huis van het Kind in Deurne Noord gingen we aan het werk rond gebruikersparticipatie. In de aanloop naar een gezamenlijk traject met de partners van het huis organiseerden we een aantal bevestigingen. We organiseerden focusgroepen met onze deelnemers. We gingen met ouders van een nabije basisschool op kennismakingsbezoek en formuleerden verwachtingen. We interviewden bezoekers over hun kennis van het aanbod en over hun noden. We organiseerden groepsbezoeken met potentiële bezoekers uit partner-organisaties.

We zijn aanspreekpunt voor STA-AN voor acties gebruikersparticipatie binnen het OCMW.

Activering

Welzijn en activering hangen sterk samen. Het helpt als jobcoaches ook een generalistische bril kunnen opzetten als ze mensen helpen in hun zoektocht naar werk.

In het project **Generalistisch werkt!** zoeken we samen met onze deelnemers hoe een specialistische organisatie toch met die brede kijk kan werken. We zijn daarvoor partner bij De Ploeg, Universiteit Antwerpen en De Sleutel/Weerwerk.

We dachten mee na over generalistisch werken in activerings-trajecten. Enkele mensen gaven mee vorming aan jobcoaches en bespraken met hen hoe concrete vragen een antwoord kunnen krijgen. We coachten een aantal jobcoaches.

Op een studiedag in september deelden De Ploeg en partners de voorlopige bevindingen met een 100tal geïnteresseerden uit verschillende organisaties en werkdomeinen. Drie deelnemers van Recht-Op leverden een bijdrage: in het plenair gedeelte en in de workshops.

Recht op Cultuur

Pretloketten

De pretloketten breidden in 2016 weer stevig uit. De 3 loketten in Deurne en Antwerpen Noord bereiken 1200 unieke personen. Het vrijetijdsloket dat ism CO NOVA en Samenlevingsopbouw van start ging op het Kiel bereikt nu 138 personen.

Die drukte kan meer kwetsbare gebruikers afschrikken. We experimenteerden daarom met mobiele loketten. We gingen in gesprek met scholen en op andere plaatsen waar mensen in armoede over de vloer komen. Eind 2016 organiseerden we 3 mobiele loketten ism huizen van het kind. Daar bereikten we 198 nieuwe deelnemers.

Deze mensen gaan mee op groepsactiviteiten en worden gemotiveerd om ook zelfstandig op uitstap te gaan. De vrijwillige bemiddelaars informeren over de Akaart en over het aanbod.

Een Paar Apart

2016 was het laatste jaar waarin we duo's op stap stuurden in Een Paar Apart. De deelnemers kunnen vanaf nu terecht in het vrijetijdsloket: als vrijwilliger of als deelnemer.

Een Paar Apart wordt vanaf 2017 geheroriënteerd naar gezinnen met jonge kinderen. Cultuuruitstappen kunnen voor kinderen die in armoede leven nieuwe kansen bieden. Voor sommige gezinnen is de stap naar een vrijetijdsloket te groot. In Samen op Stap – Een Paar Apart op kindermaat bieden we een voortraject naar het vrijetijdsloket.

De bestaande groep dacht vanaf het najaar mee na over hoe we dit kunnen aanpakken. Hun ervaring vormt de basis voor het nieuwe project in 2017.

We startten in 2016 een traject met het KMSKA – het Museum voor Schone Kunsten. Ze willen zich in voorbereiding van de heropening voorbereiden op het bereiken van een meer divers publiek.

Geestelijke gezondheid

In het project '[Als je hoofd vol zit](#)' leiden we mensen toe naar diensten psycho-sociaal welzijn en geestelijke gezondheid. In 2016 organiseerden we 4 sessies (Goedgevoelstoel). We deden dit eenmalig bij wijze van experiment. We maakten een [draaiboek](#) met tips en aanbevelingen over het gebruiken van de GGStoel bij mensen in een kwetsbare situatie.

We promoten dit aanbod als goedpraktijkvoorbeeld zodat andere diensten en organisaties het kunnen aanbieden en wij cliënten kunnen toeleiden.

We organiseerden focusgroepen met cliënten om vast te leggen waar de knoop ligt in de toegang van de geestelijke gezondheidszorg. We gaven met de groep vorming in CGG Brussel en gingen in dialoog met een aantal therapeuten van de Antwerpse GGZcentra.

We maakten voor [zoekrust.be](#) met studenten van KdG Hogeschool enkele filmpjes van gebruikers over hun ervaringen met verschillende diensten en organisaties.

Jongerenwerk

In het voorjaar schitterde de groep nogmaals met het forumstuk : Verboden Toegang. Het publiek bestond uit 130 medewerkers van de stad (dienst Samenleven en jeugddienst). Na de voorstelling ging het publiek in gesprek met de spelers.

2016 was het jaar van de verjonging. We gingen actief op zoek naar tieners. De (oudere) jongeren hebben loyaal meegewerkt aan het uitwerken van een plan om die nieuwe tieners welkom te heten. Zelf werden ze uitgebreid uitgezwaaid en werd op maat gezocht naar nieuwe plekken. Dit bleek geen vanzelfsprekende opdracht, het aanbod voor jongvolwassenen is niet op maat van deze groep.

In 2016 kregen we ook bericht dat we moesten verhuizen. We trekken naar het Kiel: een wijk met veel jongeren en veel uitdagingen. 2017 wordt een nieuwe start.

A photograph of an outdoor community event, likely a farmers market or fair, held in front of a large, multi-story brick building. The scene is framed by the dark green branches of a large tree on the left and right. In the foreground, a teal-colored hexagonal graphic is superimposed over the image, containing the word "Aanpak" in a white, serif font. The background shows a paved area with several people, including a woman pushing a stroller and others standing near a white pop-up tent. A yellow tent is visible on the left side of the image. The brick building has a prominent arched window and a sign that reads "soqs" in reverse. A black trash can and a blue pallet jack are also visible on the right side of the image.

Aanpak

Vormingspool

We investeerden het afgelopen jaar sterk in een vormingspool. Een 11-tal mensen werden gecoacht in vorming geven: wat willen we vertellen, hoe een pakket samenstellen, wat verwachten cursisten, hoe stellen we ons op als cursusgever, wat zijn mijn sterke kanten en valkuilen en hoe ga ik daar mee om, hoe bied ik anderen het meeste leerkansen, op welke wijze zet ik mijn eigen ervaring in, enz.

Het was een proces dat tijd heeft gevraagd, maar dat rendeert. Het leverde een sterke en gemotiveerde groep op, die op een interactieve manier en als mede-lesgever bij de vorming betrokken was.

Participatie in eigen huis

We willen mensen in armoede een belangrijke plaats geven in de organisatie.

De projecten worden uitgevoerd en bijgestuurd samen met mensen in armoede. Het project 'Als je hoofd vol zit' zette in 2016 meer in op groepsactiviteiten om ervaringen uit te wisselen en mee de te volgen strategie te bepalen.

We werkten samen met studenten van KDG om ook mensen met een migratieachtergrond actief als vrijwilliger te betrekken in de pretloketten. Hun inbreng betekent een aanvulling op het in kaart brengen van drempels die de participatie bemoeilijken.

We zetten in 2016 nieuwe stappen om de betrokkenheid te verruimen naar de ganse organisatie. We maakten een leesbare versie van onze visietekst. De ingekorte en vereenvoudigde versie werd aangepast door de deelnemers uit de verschillende projecten.

Op een open Algemene Vergadering wisselden de deelnemers hun activiteiten van het afgelopen jaar uit met de andere projecten en met de raad van bestuur. Er waren een honderdtal aanwezigen.

Cijfers & Feiten

Bereik

76 mensen nemen deel in de groepswerking Deurne. 41 zet zich in voor het projectwerk rond generalistische dienstverlening.

219 mensen werden ondersteund in hun zoektocht naar meer rust in hun hoofd. 24 van hen namen ook actief deel in het projectwerk om de toegang tot diensten geestelijke gezondheid te verbeteren.

1576 mensen werden overtuigd dat het recht op vrije tijd en cultuur er ook voor hen is. Ze namen in één van de cultuurprojecten deel aan een culturele uitstap.

50 jongeren waren betrokken in de jongerenwerking. 15 van hen gaven vorming of waren betrokken in het forumtheater.

Vorming

We gaven het afgelopen jaar 29 keer vorming voor 936 externen. Er waren 70 deelnames van mensen in armoede. Deze vormingen zijn telkens maatwerk. Elke vorming heeft daarom ook één of meer voorbereidingssessies om de inbreng van mensen in armoede ook interactief te kunnen maken.

Vorming

- Kwaliteitsvol onthaal aan de onthaalmedewerkers van het OCMW, de teamverantwoordelijken van District en Loketten (stad Antwerpen), de onthaalvrijwilligers van Huizen van het kind
- Generalistisch werkt aan de jobcoaches van De Ploeg en op een studievoormiddag van het project Generalistisch werkt
- Geestelijke gezondheidszorg voor mensen in armoede – diensten GGZ
- Armoede – noden – verwachtingen -aanpak : Buurtsport, stedelijke diensten, ...
- Focusgroepen en speeddate

A photograph of four women sitting around a long wooden conference table in a meeting room. The woman on the far right is in the foreground, looking at a laptop. The other three women are further down the table, looking towards the center. The room has large windows in the background and a potted plant.

Vertegenwoordiging en belangenbehartiging

We namen deel aan overleggroepen waar we de belangen van mensen in armoede vertegenwoordigen:

- Steunpunt ter bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting – begeleidingscommissie
- Divisie – stuurgroep Eerstelijnspsychologen – Federatie van Belgische psychologen
- Lokaal overlegplatform Gelijke Onderwijskansen / basisonderwijs
- Kerngroep Kinderarmoede
- Welzijnsoverleg Deurne / Stuurgroep
- Cultuurraad District Deurne
- Wijkgezondheidsoverleg Kiel

2016 in cijfers

We organiseerden 228 projectactiviteiten ikv armoedebestrijdend werken met 1294 deelnames van mensen in armoede.

We willen geen hulpverlenende organisatie zijn. Toch registreerden we 1445 contacten individuele ondersteuning, bemiddeling en toeleiding. Het wijst er op dat de nood groot is en het aanbod niet steeds gekend of toegankelijk.

We organiseerden 48 pretloketten /vrijtijdsloketten op 4 plaatsen in de stad. We realiseerden daar 3300 bezoeken -waarvan 1338 unieke bezoekers. Er waren 3 mobiele pretloketten met 198 deelnames. We organiseerden 192 uitstappen met 6711 deelnames.

Er werden 15 participatieve overlegmomenten georganiseerd in kader van het traject met nieuwe vrijwilligers (vooral vrijwilligers met migratie-achtergrond).

En dan ook nog

2016 was alweer een jaar van veranderingen: afscheid van de jongeren, een verhuis, een grotere inzet op groepsactiviteiten in het outreachproject, de mobiele pretloketten om nieuwe groepen te bereiken, de uitbreiding van het vrijwilligersteam van de pretloketten met mensen met een migratieachtergrond, het uitwerken van Een Paar Apart voor gezinnen met kinderen...

We kunnen een flexibele organisatie zijn dankzij de inzet van al onze deelnemers en hun blijvende overtuiging om te werken aan veranderingen die een bijdrage leveren aan het tegengaan van ongelijkheid.

Achter de schermen is er bovendien nog hard gewerkt aan een nieuwe website, een nieuwe huisstijl met gepast logo en een expo die terugblikte op 20 jaar Recht-Op. De overgang naar de cloud heeft onze soepelheid op de proef gesteld maar zal in 2017 zeker tot een goed einde komen.

Bedankt

Recht-Op kan werken dankzij subsidies van de Vlaamse Overheid en van de stad. Die middelen worden aangevuld met tijdelijke projecten (ESF/Gasthuiszusters) en dankzij giften (project raise the bar / balie, Antwerpen- Music for life /De Voorzorg – verschillende particulieren).

Verschillende vrijwilligers leveren voor korte of lange termijn een steun in de projecten. Een enthousiaste vrijwilligersploeg van De Voorzorg biedt jaarlijks een helpende hand op de nieuwjaarsreceptie/Algemene vergadering en op het zomerfeest.

